

2024-10-23 Nr. NV-2805

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-24-1358(2) TAIS-24-15544(3)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽUVININKYSTĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1756 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-4107” PROJEKTO		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2024-10-22	<i>Žemės ūkio ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☒ Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narių K. Starkevičiaus, K. Navicko, M. Skritulsko užregistruotu Žuvininkystės įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-4107 (toliau – Įstatymo projektas) siūloma patikslinti nuostatą, įtraukiant valstybės ar savivaldybės valdomas įmones prie subjektų, dėl kurių ūkinės veiklos ar atliekamos jų užsakymu, žuvų išteklių naudotojai netekus galimybės žvejoti (taip pat ir terminuotai) turi teisę į nuostolių atlyginimą.

Šiuo metu įstatyme numatyta, kad žuvų išteklių naudotojai turi teisę į nuostolių atlyginimą, jeigu galimybės žvejoti netenkama (taip pat ir terminuotai) dėl valdžios institucijų, valstybės ar savivaldybės įmonių ar įstaigų ūkinės veiklos, taip pat ir dėl atliekamos jų užsakymu. Tačiau nėra numatyta, kad žuvų išteklių naudotojai turėtų teisę į nuostolių atlyginimą, jeigu galimybės žvejoti netenkama (taip pat ir terminuotai) dėl valstybės ar savivaldybės valdomų įmonių (akcinių bendrovių) ūkinės veiklos, ar dėl atliekamos jų užsakymu.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad buvusi VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, atlikdama tam tikrus darbus (uosto gilinimo, krantotvarkos, molų rekonstrukcijos ir pan.) ar esant kitoms aplinkybėms, dėl kurių kyla poreikis stabdyti verslinę žvejybą, sumokėdavo kompensacijas už kilusius nuostolius Baltijos jūros priekrantės žvejybos baruose verslinę žvejybą vykdančioms ūkio subjektams (žuvų išteklių naudotojams), apskaičiuotas pagal žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintas *Nuostolių, patirtų netekus žvejybos galimybių dėl kitų asmenų veikos, apskaičiavimo ir įkainių nustatymo taisyklės*. Tačiau nuo 2023-01-01 valstybės įmonės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos forma pakeista į akcinę bendrovę „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“, kuriai perėjo ir visos pertvarkytosios įmonės teisės ir pareigos.

Šiuo metu yra susiklosčiusi situacija 16-ame Baltijos jūros priekrantės žvejybos bare, kuriame Klaipėdos valstybinio jūrų uosto plėtojimo tarybos sprendimu atlikus laivybos kanalo vedlinės pasukimą, 2023 m. spalio pabaigoje buvo sustabdyta žvejyba žvejybos baro dalyje. Toks sprendimas priimtas siekiant atlikti molų rekonstrukciją bei užtikrinti numatytą uosto plėtrą. Į Žemės ūkio ministeriją, Susisiekimo ministeriją bei AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkciją kreipėsi 2 įmonės, kurios turi perleidžiamąją teisę į žvejybos įrankius šiame žvejybos bare ir jame vykdo ūkinę veiklą, su prašymais kompensuoti nuostolius, kilusius netekus galimybės žvejoti beveik 36 proc. 16-ojo žvejybos baro plote.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projektui, tačiau pasiūlyti Seimui jį tobulinti, atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

- Atsižvelgiant į tai, kad sąvoka „*valdžios institucijos*“ nėra apibrėžta ir nebevertotina teisės aktuose, siūloma jos atsisakyti ir Įstatymo projekte vartoti Valstybės tarnybos įstatymo 3 str. 9 d. apibrėžtą sąvoką „*valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos*“.

Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 2 str. 6 d. nustatyta, kad *savivaldybės valdoma įmonė* – savivaldybės įmonė, veikianti pagal Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą, taip pat savivaldybės valdoma bendrovė, o 16 d. nustatyta, kad *valstybės valdoma įmonė* – valstybės įmonė, veikianti pagal Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą, taip pat valstybės valdoma bendrovė. Taigi terminas „valstybės ar savivaldybės valdomos įmonės“ apima ir valstybės ar savivaldybės įmones, todėl siūloma nevertoti atskiro termino „valstybės ar savivaldybės įmonės“.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte Žuvininkystės įstatymo pakeitimo poreikis grindžiamas aktualia susiklosčiusia situacija, susijusia su AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos veiksmis. Atkreiptinas dėmesys, kad kyla ir kitų situacijų, kuriose dėl kitų valstybės ar savivaldybės valdomų įmonių veiksmų žuvų išteklių naudotojai netenka arba ateityje neteks galimybės žvejoti tam tikrose jūros teritorijose ir dėl to jie gali

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

patirti nuostolių (pvz., vėjo elektrinių parkų vystymas ir kitos aplinkybės, nesusijusios su žuvų išteklių reguliavimo priemonėmis). Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektu siūlomas pakeitimas ištaisyti teisinę spraga, atsiradusią reorganizuojant valstybės įmones, pakeičiant jų teisinę formą, ir turėtų būti taikomas atlyginant nuostolius dėl visų valstybės ar savivaldybės valdomų įmonių ūkinės veiklos, taip pat ir dėl atliekamos jų užsakymu, jei žuvų išteklių naudotojai netenka galimybės žvejoti (taip pat ir terminuotai).

- Siekiant išspręsti žuvų išteklių naudotojams, turintiems perleidžiamąją teisę į žvejybos įrankius 16-ame žvejybos bare, patirtų nuostolių dėl beveik 36 proc. viso 16-o žvejybos baro ploto sumažinimo kompensavimo klausimą, valstybės įmonei Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai tapus akcine bendrove, siūloma nustatyti prievole atlyginti žuvų išteklių naudotojams nuostolius, patirtus dar iki Įstatymo pakeitimo įsigaliojimo. Ir numatyti, kad tokia nuostata taikoma valstybės ir savivaldybės valdomoms įmonėms, kurios iki šio įstatymo įsigaliojimo buvo pertvarkytos iš valstybės ar savivaldybės įmonės į akcinę bendrovę ar uždaryją akcinę bendrovę, jei dėl jų ūkinės veiklos ar atliekamos jų užsakymu, žuvų išteklių naudotojai neteko galimybės žvejoti.

Priėmus Įstatymą, turės būti keičiama žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinta nuostolių kompensavimo tvarka, todėl siūloma nustatyti įgyvendinamųjų teisės aktų priėmimo terminą [iki 2024 m. gruodžio 31 d.].

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Įstatymo įgyvendinimas bus užtikrintas priėmus atitinkamus žemės ūkio ministro 2008 m. gruodžio 3 d. įsakymo Nr. 3D-659 „Dėl Nuostolių, patirtų netekus žvejybos galimybių dėl kitų asmenų veikos, apskaičiavimo ir įkainių nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimus, kurių pagrindu būtų išmokamos kompensacijos ūkio subjektams.

STEBĖSENA

-

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Nutarimo projektas 5 darbo dienas buvo skelbiamas derinti su visuomene, suinteresuotomis institucijomis. Sprendžiant žuvų išteklių naudotojų patirtų nuostolių kompensavimo klausimą, ŽŪM organizavo susitikimus su SM ir AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, preliminariai apskaičiuotas kompensacijų dydis dviem ūkio subjektams, turintiems perleidžiamąsias teises į žvejybos įrankius 16-ame žvejybos bare pagal galiojančią žemės ūkio ministro patvirtintą nuostolių kompensavimo tvarką. Sutariama, kad pakeitus Žuvininkystės įstatymą, AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija turės sumokėti kompensacijas ūkio subjektams už galimybės žvejoti netekimą dalyje 16-to žvejybos baro.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Nutarimo projektas suderintas be pastabų su Susisiekimo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, atsižvelgta į Teisingumo ministerijos pastabas patikslinant nutarimo projektą.
- Aplinkos ministerija, AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija ir Žuvininkystės tarnyba per nustatytą terminą išvadų nepateikė (laikoma, kad Projektui pritaria).
- Pakartotinai pateiktas nutarimo projektas, kuris patikslintas (suderintas darbo tvarka) pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė papildomų pastabų ar pasiūlymų neturi.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Siūlytina patikslintą nutarimo projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime (II dalyje) ir, nesant esminių pastabų, teikti tvirtinti Vyriausybės posėdyje.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė, vyresnysis patarėjas